

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Банківської справи

*Допущено до захисту*  
Завідувач кафедри банківської справи  
д.е.н., професор  
Кузнєцова Л. В  
“ ” червня\_2018 р.

**ДИПЛОМНА РОБОТА**  
**на здобуття**  
**освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр**

зі спеціальності 6.030508 «Фінанси і кредит»

з теми:

**ДЕПОЗИТНА ПОЛІТИКА СУЧАСНОГО БАНКУ**

Виконавець:  
студентка 4 курсу кредитно-  
економічного факультету  
**Шайтан Вікторія Олександрівна**

Науковий керівник:  
д.п.н., професор  
**Маслов Ю. К.**

**Одеса 2018**

## АННОТАЦІЯ

Дипломна робота містить в собі вступ, три розділи, висновки, список виконаних джерел та додатки.

Актуальність теми визначається високими темпами економічного зростання можливі лише за умови достатніх обсягів інвестиційних ресурсів. Ключову роль у нарощуванні інвестиційного потенціалу мають відігравати українські банки, що акумулюють та перерозподіляють тимчасово вільні ресурси.

Метою дипломної роботи є висвітлення сучасних тенденцій та динаміки розвитку ринку банківських депозитів в Україні для прогнозування можливостей залучення нових депозитних вкладів з метою стабільного припливу ресурсів у банки, результатом чого стане підтримання банківської ліквідності. Об'єктом дослідження виступає процес залучення депозитів фізичних та юридичних осіб та формування ресурсної бази банками України.

Предметом дослідження є особливості проведення депозитних операцій банками на сучасному етапі розвитку банківської системи України.

У процесі дослідження використані загальнонаукові методи: спостереження, аналіз і узагальнення статистичних даних і фактичного матеріалу, єдність аналізу і синтезу, єдність логічного та історичного порівняння, угруповання, графічний метод, економічне моделювання.

Рік виконання дипломної роботи 2017-2018.

Рік захисту дипломної роботи 2018.

Дипломна робота містить 93 сторінки, 17 таблиць, 13 рисунків та список використаних джерел, що містить 70 найменувань.

**Ключові слова:** депозит, депозитна політика, ресурси банків, ФГВФО, оподаткування депозитів, банк, заощадження

## ANNOTATION

This thesis contains the introduction, three sections, conclusions, a list of completed sources and the application.

The urgency of the topic is determined by the high rates of economic growth possible only if sufficient investment resources are available. The key role in increasing the investment potential should be to warm up Ukrainian banks that accumulate and redistribute temporarily free resources.

The purpose of the thesis is to highlight the current trends and dynamics of the development of the bank deposits market in Ukraine in order to predict the possibilities of attracting new deposit deposits for the purpose of a stable inflow of resources from banks, which will result in the maintenance of bank liquidity. The object of the study is the process of attracting deposits of individuals and legal entities and the formation of a resource base by banks in Ukraine.

The subject of the study is the peculiarities of depositary operations with banks at the present stage of development of the banking system of Ukraine, including, for example.

In the course of research, general scientific methods were used: observation, analysis and generalization of statistical data and actual material, unity of analysis and synthesis, unity of logical and historical comparison, grouping, graphic method, economic modeling.

Year of completion of thesis 2017-2018.

Year of defense of thesis 2018.

Thesis contains 93 pages, 17 tables, 13 figures and a list of used sources containing 70 titles.

Key words: deposit, deposit policy, banks' resources, FLVF, deposit taxation, bank, savings

## ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ .....	7
1.1. Сутність та значення депозитної політики комерційного банку.....	7
1.2. Сутність та класифікація депозитів .....	11
1.3. Залучені кошти у формуванні ресурсної бази комерційного банку .....	18
Висновки до першого розділу .....	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКАМИ УКРАЇНИ.....	26
2.1. Оцінка ринку депозитних послуг банківської системи України.....	26
2.2. Аналіз депозитної діяльності банків України .....	36
2.3. Система моніторингу, діагностики і коригування депозитної політики банків.....	51
Висновки до другого розділу.....	63
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	64
3.1. Основні методи удосконалення процесів залучення депозитних ресурсів банками України в сучасних умовах.....	64
3.2. Шляхи вдосконалення методів управління депозитною політикою банків .....	77
Висновки до третього розділу .....	81
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88

## ВСТУП

*Актуальність теми.* Високі темпи економічного зростання можливі лише за умови достатніх обсягів інвестиційних ресурсів. Ключову роль у нарощуванні інвестиційного потенціалу мають відігравати українські банки, що акумулюють та перерозподіляють тимчасово вільні ресурси. Особливе місце серед заходів, спрямованих на забезпечення кредитними ресурсами в достатньому обсязі та високої якості, займає розробка механізмів формування депозитних ресурсів банку з метою залучення банком найдешевших і найраціональніших з точки зору їх використання, коштів юридичних та фізичних осіб.

Актуальність даної теми набула глибокого поширення у період економічної кризи як для теоретиків так і для практиків. Вона пов'язана з баченням проблем банків щодо формування своєї ресурсної бази і ефективному їх розміщенню в умовах підвищення рівня інфляції, посилювання вимог органів, регулюючих банківську сферу, нестабільності економіки країни.

Дослідженням проблем та розробкою шляхів удосконалення українського ринку депозитів займаються багато науковців, таких як В. Кириленко, О. Кравченко, В. Рисін, А. Маслова, Ю. Галіцейська та інші. Проте тенденції та основні проблеми розвитку депозитного ринку в Україні недостатньо досліджені, а особливо в такій скрутній ситуації, в якій знаходиться банківська система України в останні роки.

*Мета і задачі дослідження.* Метою дипломної роботи є висвітлення сучасних тенденцій та динаміки розвитку ринку банківських депозитів в Україні для прогнозування можливостей залучення нових депозитних вкладів з метою стабільного припливу ресурсів у банки, результатом чого стане підтримання банківської ліквідності.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- 1) дослідити особливості, тенденції та проблеми розвитку

депозитного ринку в Україні за декілька останніх років;

2) з'ясувати роль вкладів фізичних осіб у формуванні ресурсної бази банків;

3) розглянути основні депозитні операції та оцінити структурні зміни в депозитному портфелі;

4) розробити шляхи удосконалення ринку депозитних послуг вітчизняних банків.

*Об'єкт і предмет дослідження.* Об'єктом дослідження виступає процес залучення депозитів фізичних та юридичних осіб та формування ресурсної бази банками України.

Предметом дослідження є особливості проведення депозитних операцій банками на сучасному етапі розвитку банківської системи України

За результатами дослідження сформульовані основні методи удосконалення шляхів залучення депозитних ресурсів банками України та рекомендації щодо удосконалення депозитної політики. Одержані результати можуть бути використані банками України для прогнозування можливостей залучення нових депозитних ресурсів.

*Методи дослідження.* У процесі дослідження використані загальнонаукові методи: спостереження, аналіз і узагальнення статистичних даних і фактичного матеріалу, єдність аналізу і синтезу, єдність логічного та історичного порівняння, угруповання, графічний метод, економічне моделювання.

*Інформаційна база дослідження.* Інформаційною базою дослідження виступають нормативно-законодавчі акти України, офіційні видання НБУ, наукові публікації і монографічні видання, матеріали наукових конференцій, звіти та аналітичні матеріали, офіційні статистичні дані, а також звітність та нормативні документи .

## ВИСНОВКИ

Стабільне функціонування та подальший розвиток банківської системи України перебувають у тісному взаємозв'язку із нарощуванням обсягів банківських ресурсів. Від того, наскільки банки приділятимуть увагу формуванню ресурсів, залежить їх спроможність здійснювати активні банківські операції та надавати послуги, фінансова стійкість банківської системи, її місце і роль в процесах економічних перетворень, інтеграція банківської системи України у європейський економічний простір.

Найбільш суттєвим і важливим джерелом формування та збільшення ресурсної бази комерційних банків виступають депозитні операції. Здійснення депозитних операцій – одна з найважливіших економічних передумов для організації діяльності комерційного банку, оскільки за рахунок залученого капіталу покривається до 90% всіх потреб для здійснення активних банківських операцій – надання кредитів за всіма напрямками, що формують прибуток комерційних банків.

Депозити населення відіграють надзвичайно важливу роль у формуванні банківських ресурсів. Такі вкладення виступають не тільки фактором зростання ресурсної бази, але і важливим фактором фінансового оздоровлення економіки.

З одного боку, заощадження є важливим показником рівня життя населення, з іншого боку, джерело інвестування та кредитування домогосподарства, представляють собою важливий ресурс економічного розвитку.

Аналіз депозитного ринку України за останні 6 років свідчить, що поступово, але дуже впевненими темпами в Україні відбувається нарощення банківських ресурсів та відновлення економіки

Основними факторами такого впливу на динаміку змін залучених коштів банків України є:

- 1) стан економіки та банківського сектору в цілому;
- 2) інфляційні очікування;

- 3) валютні пріоритети;
  - 4) ступень довіри клієнтів до банківських установ;
  - 5) обсяг вільних грошових коштів та зацікавленість населення у їх капіталізації;
- б) пропонований спектр депозитних продуктів та імідж банків тощо.

Але багато коштів до сих пір залишається у населення поза банками, тому в умовах економічної нестабільності виважена та ефективна організація залучених ресурсів особливо необхідна для стабільної банківської діяльності та прийняття управлінських рішень. Ці обставини зумовлюють необхідність подальших досліджень щодо вдосконалення формування складових кредитного потенціалу банку, його ресурсної політики тощо. У дипломній роботі були розглянуті основні шляхи підвищення довіри до банківської системи.

Залучення на депозитне обслуговування необхідної кількості клієнтів залежить, на сьогоднішній день, не лише від зручних та привабливих умов, високої якості депозитних продуктів банку, але й від можливості отримати комплексне обслуговування, тобто не тільки банківські продукти, але й небанківські послуги (туристичні, консультаційні, страхові послуги та інші).

Таким чином, з метою вирішення проблеми дефіциту фінансових ресурсів, банківські установи мають змогу:

- отримати рефінансування НБУ, однак є ризик того, що центральний банк виділятиме ресурси лише системним банкам, діяльність яких чинить істотний вплив на економіку країни, а малі банки опиняться на межі банкрутства і підлягатимуть націоналізації чи продажу;

- проводити активну депозитну політику, підвищуючи ставки за депозитами, однак існує ймовірність того, що довіра до стабільності банківської системи не так швидко повернеться у населення, що також пов'язано із знеціненням гривні та коливанням курсу долара, а



юридичні особи витрачатимуть депозити на підтримання діяльності, оскільки доступ до банківських кредитних ресурсів є обмеженим;

- отримати кошти від материнських структур та іноземних компаній, котрі не зазнали істотних збитків від наслідків світової фінансової кризи, однак для українських банків вимоги до кредитування чи емісії єврооблігацій, плата за користування коштами будуть вищими у порівнянні з докризовим періодом.

Удосконалюючи формування депозитної політики банків України необхідно вирішити питання національної безпеки, визначити стратегічні пріоритети розвитку банківської системи:

- зменшити частку поза банківського обігу грошей та залучити ці кошти на депозитні рахунки;
- законодавчо забезпечити захищеність українських банків, що кредитують економіку, сприяти поверненню їм усіх прострочених кредитів;
- підвищити ефективність системи банківського нагляду НБУ, особливо щодо прогнозування криз у банківській системі;
- обрати стратегію залучення іноземного капіталу у банківській сектор України та розробити систему заходів реалізації цієї політики, спрямованої на удосконалення функціонування вітчизняного банківського бізнесу, задоволення потреб економічних суб'єктів у кредитних ресурсах шляхом зміцнення ресурсного потенціалу банків.

З огляду на об'єктивні економічні реалії у питанні доцільності розширення ресурсної бази у банківському секторі необхідно керуватися стратегічними пріоритетами, практична реалізація яких дозволить забезпечити цілісність та стабільність банківської системи України.

За умов великої конкуренції та зменшення привабливості депозитів як засобу персональних інвестицій на фінансовому ринку варто звернути увагу на впровадження новинок, наприклад, послуга «Інвестиційна пара», де

частина вкладених коштів залишається на депозиті у банку, а частина надходить інвестиційній компанії, котра також частину коштів вкладників зберігає у вигляді банківських депозитів.

Крім того, ще одним напрямом залучення коштів клієнтів є так звані «металеві депозити». Банк відкриває поточні рахунки в банківських металах для зарахування, зберігання і списання банківських металів. Наявність такого рахунку дає змогу клієнтові оперативно переказувати банківські метали на металеві рахунки в межах банку або до інших банків, одержувати на рахунок банківські метали з інших рахунків.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1) Аврамчук Л. Роль депозитної політики комерційних банків у структурі механізму банківського менеджменту. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://www.nbuuv.gov.ua/portal/nvnau/2010\\_154\\_3/pdf](http://www.nbuuv.gov.ua/portal/nvnau/2010_154_3/pdf).
- 2) Алексеєнко Н. Ресурсна база банку та роль ощадних (депозитних) сертифікатів у її формуванні // Вісник Національної Академії державного управління при Президенті України. – 2004. - № 3. – С. 189-193.
- 3) Аналіз банківської діяльності: Підручник/ А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А.М. Герасимовича. – К.: КНЕУ, 2012. – 599 с.
- 4) Аналітичний огляд банківської системи України за 2016 рік // Національне рейтингове агентство «Рюрік» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rurik.kiev.ua/>.
- 5) Аналітичний огляд банківської системи України за 2017 рік // Національне рейтингове агентство «Рюрік» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rurik.kiev.ua/>.
- 6) Андреева А. Особенности национальных депозитов // Вестник бухгалтера и аудитора Украины. – 2006. - № 19-20. – С. 39-43.
- 7) Бартош О. Депозитна політика банку та основні етапи її формування // Вісник університету банківської справи. – 2017. - №3. – С. 97-101.
- 8) Бицька Н. Кошти населення у формуванні ресурсної бази банків // Вісник Національного банку України. - 2015. - №12. - С. 26- 28.
- 9) Вареник В. Основні аспекти депозитного формування капіталу банку // Науковий вісник. – 2007. – вип.17. – с. 167-170.
- 10) Васильева Н. Методика комплексного анализа привлеченных средств банка // Банковские услуги. – 2016. – №2. – С. 10 – 19.
- 11) Васильченко З. Кошти населення у формуванні фінансових ресурсів банків // Фінанси України. - 2012. - № 4. - С. 94-104.

- 12) Васюренко О. Депозиты как основной источник привлечения средств коммерческими банками // Фінанси України. - 2014. - № 11 - С. 88-92.
- 13) Версаль Н. Особливості формування депозитних ресурсів банками України // Фінанси України . – 2015. - №12. - С. 89-95.
- 14) Витвицкий М. Структурированные депозиты // Банковский менеджмент. – 2009. – № 3. – С.43-47.
- 15) Власенко О. Розвиток українського ринку депозитів для фізичних осіб // Фінанси України. – 2006. - №3. – С. 74-79.
- 16) Гавриленко В., Бартош О. Депозити як головне джерело банківських ресурсів та організація економічного аналізу за залученими коштами банку // Вісник університету банківської справи НБУ. – 2008. - №2. – С.49-52.
- 17) Галіцейська Ю. Ресурсна база комерційних банків: сучасний стан та можливі напрями оптимізації // Вісник Тернопільського державного економічного університету. – 2015. - №3. - С. 124-130.
- 18) Гапонюк М. Особливості розвитку депозитного ринку України на сучасному етапі // Ринок цінних паперів України. – 2009. – № 11-12. – С. 33-38.
- 19) Гринько О. К., Хохлов В. П. Прогнозування ресурсів банківських установ // Вісник НБУ. - 2008. - № 8. - С. 30-36.
- 20) Гузов К. Актуальные вопросы формирования депозитной базы коммерческого банка // Банковские технологии. – 2006. – №7. – С. 16 – 26.
- 21) Гузов К. Депозитный портфель банка: совершенствование методов формирования // Банковское дело. – 2006. – №2. – С. 62 – 69.
- 22) Дзюблюк О. Оптимізація формування ресурсної бази комерційних банків // Банківська справа. – 2008. - №5. – С. 38-46.
- 23) Дмитриенко Е. Депозитные операции в системе услуг коммерческого банка: проблемы их эффективности // Банківська справа. - 2005. - № 2 - С. 18-23.

- 24) Дмитрієва О. Оптимізація депозитної діяльності комерційного банку // Фінанси України. – 2008. - № 5. – С. 15-17.
- 25) Дребот Н. Стратегія банківської установи на ринку депозитних послуг // Регіональна економіка. – 2008. - №4. – С. 125-132.
- 26) Дроб'язко А. Регіональний перерозподіл ринків депозитів та кредитів фізичних осіб в Україні в умовах фінансової кризи // Банківська справа. – 2010. - №1. – С. 32-40.
- 27) Жупанин В. Депозитні вклади в банківських металах як перспективний напрямок залучення коштів населення. [Електронний ресурс]. Режим доступу:  
[http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc\\_gum/aprer/2008\\_4\\_2/73.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_gum/aprer/2008_4_2/73.pdf).
- 28) Зайцев О. «Свежие инновации» для роста депозитов // Банковская практика за рубежом. – 2008. – № 12. – С.76-80.
- 29) Закон України «Про банки та банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III із змінами і доповненнями N 3795-VI від 22.09.2011 р.
- 30) Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» № 4452-VI від 23.02.2012 р.
- 31) Закон України «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 20.09.2001 р. № 2740- III із змінами і доповненнями від 02.12.2017.
- 32) Зверяков М. І. Глобалізація і деіндустріалізація: зміст, суперечності та способи їх розв'язання / М. І. Зверяков // Економіка України. – 2017. - № 11. – С. 3-16.
- 33) Зверяков М. І. Формування системи індикаторів фінансової стійкості банківської систем / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2012. - №4 – С. 3-12.
- 34) Зверяков М. І. Банківський капітал: вимоги Базеля III / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 13-23.
- 35) Кандеєва А. Депозитам потрібні «вітаміни росту»? // Банківська практика за кордоном. - 2016. - № 5. - С. 34-38.
- 36) Карбівничий І. Оцінка впливу депозитів на формування

- кредитного потенціалу // Економіка і регіон. – 2008. - № 4. – С. 128-131.
- 37) Кириленко В. Аналіз депозитної бази банку // Банківська справа. – 2007. - №5. – С. 31-38.
- 35) Ковбасюк М.Р. Економічний аналіз діяльності комерційних банків і підприємств. — К: Скарби, 2011. — 334 с.
- 36) Колодізев О. Ресурсна база банківського кредитування // Вісник Української академії банківської справи. – 2007. – N 1. – С. 65-75.
- 37) Корнєєв В. Банківський сервіс на ринках залучення і розміщення капіталу // Банківська справа. - 2006. - № 1. - С. 82-93.
- 38) Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 486 с.
- 39) Кравченко О. Мотиваційні механізми залучення банками коштів населення // Статистика України. – 2013. - №1. – С. 108-115.
- 40) Логинєв Р. Депозитна політика банку: суть та значення в діяльності банківської установи // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. - №11. – С. 121-125.
- 41) Маглаперідзе А. Проблеми та перспективи розвитку депозитного ринку в контексті реалізації депозитної політики комерційними банками // Економіка та держава. - 2008. - № 4. - С. 48-51.
- 42) Малік М. Захист заощаджень населення в банківській системі як напрям підвищення стабільності кредитних установ України // Вісник КНУ ім. Шевченка. - 2010. - № 86-87. - С. 114.
- 43) Мамонтов А. Лояльність клієнтів как ключ к увеличению депозитного портфеля // Банковская практика за рубежом. – 2007. – № 11. – С.30-34.
- 44) Маслова А. Роль депозитів у формуванні ресурсної бази банків в умовах економічної нестабільності // Економічний простір. – 2009. - №23. – С. 160-171.
- 45) Мещеряков А. Ресурсна база комерційних банків: сучасний стан та перспективи розвитку. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://economy.nauka.com.ua/index.php/operation=51>.
- 46) Мещеряков А. Формування та використання ресурсної бази банку

// Фінанси України. – 2006. – № 3. – С.89-94.

47) Могильницкая М. Анализ и оценка ресурсной базы банков Украины // Регіональна економіка. - 2007. - №4. – С. 127-134.

48) Московец Е. Оценка эффективности депозитной политики коммерческим банком [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://elib.altstu.ru/books/Files/2009/.pdf>.

49) Островская О.М. Банковское дело: Толковый словарь. – 2-е изд. – М.: Гелиос АРВ, 2012. – 400 с.

50) Офіційний сайт Національного Банку України. Фінансова звітність банків України за 2012-2017 роки. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://www.bank.gov.ua/Bank\\_supervision/index.htm](http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision/index.htm).

51) Парасий-Вергуненко И.М. Анализ банковской деятельности: Учебно-методическое пособие. – К.: КНЕУ, 2016. – 347 с.

52) Петрук О.М. Банківська справа: Навч. пос./ За ред. д-р екон. наук, проф. Ф.Ф. Бутинця. – К.: Кондор, 2015. – 461 с.

53) Попрозман О. Значення структури ресурсної бази банків в умовах кризи // Формування ринкових відносин в Україні. – 2009. - №6. - С. 164-167.

54) Постанова НБУ «Положення про порядок здійснення банками вкладних (депозитних) операцій з юридичними та фізичними особами» №516 від 03.12.2003 р. із змінами і доповненнями N 389 ( z1400-11 ) від 09.11.2017.

55) Присяжнюк О. Джерела формування та зміцнення ресурсної бази комерційних банків в Україні. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://www.nbu.gov.ua/portal/soc\\_gum/pprbsu/2016\\_31/.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2016_31/.pdf).

56) Рисін В. Роль депозитів населення у формуванні ресурсної бази банку // Регіональна економіка. – 2007. - №1. – С. 229-237.

57) Рисін В. Структура ресурсної бази українських банків // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2007. - Т. 19. – С.251-259.

58) Рожнятовська А. Нові методи залучення коштів населення до банківської сфери в Україні // Магістеріум. – 2009. – Випуск 35. – С. 37-

39.

59) Третуб Д. Тенденції розвитку сучасного ринку депозитів // Фінанси України. – 2009. - №10. – С. 139-143.

60) Фурсова В., Капелюшна М. Формування ресурсної бази комерційних банків: сучасний стан і перспективи розвитку. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.khai.edu/csp/nauchportal/p118-124.pdf>.

61) Череп А. Депозитна політика та її роль у забезпеченні стабільності комерційного банку // Економіка. – 2009. – № 4. – С.20-26.